

KẾT QUẢ VẬN ĐỘNG HIẾN MÁU TÌNH NGUYỆN CỦA TRUNG TÂM TRUYỀN MÁU CHỢ RẪY NĂM 2012

Lê Hoàng Oanh¹ và tập thể Trung tâm Truyền máu Chợ Rẫy

TÓM TẮT

Mở đầu: Máu rất cần thiết trong cấp cứu và điều trị bệnh nhân, vì vậy vận động hiến máu tình nguyện đóng vai trò rất quan trọng. Năm 2012, Trung tâm Truyền máu Chợ Rẫy kết hợp với Hội Chữ thập đỏ các tỉnh Miền Đông Nam bộ tổ chức vận động hiến máu tình nguyện thu được kết quả đáng khích lệ.

Mục tiêu: Đánh giá kết quả hiến máu tình nguyện của trung tâm truyền máu Chợ Rẫy năm 2012.

Phương pháp nghiên cứu: Hồi cứu, mô tả hàng loạt.

Kết quả: Từ 01/10/2011 đến 01/10/2012, Trung tâm Truyền máu Chợ Rẫy (TTTMCR) đã tiếp nhận được 77.583 đv máu, trong đó người hiến máu tình nguyện (NHMTN) chiếm tỷ lệ 99,9%, thân nhân chiếm tỷ lệ 0,1% và người cho máu chuyên nghiệp chiếm tỷ lệ 0,02%. Tỷ lệ máu 350-450ml là 97%, tỷ lệ máu hủy do xét nghiệm sàng lọc dương tính là 6,7%.

Kết luận: Cần có sự phối hợp Trung tâm Truyền máu khu vực Chợ Rẫy (TTTMKVCR) với Ban chỉ đạo vận động hiến máu tình nguyện các tỉnh, thành phố, Hội Chữ thập đỏ trong khu vực và các bệnh viện tỉnh để duy trì: Người hiến máu tình nguyện; Phân bố đều chỉ tiêu cho các tháng trong năm; Tăng tỷ lệ máu hiến 350-450ml; Giảm tỷ lệ máu xét nghiệm sàng lọc dương tính.

Từ khóa: Vận động hiến máu tình nguyện.

ABSTRACT

THE RESULT OF VOLUNTEER BLOOD DONATION CAMPAIGN AT CHO RAY HOSPITAL BLOOD TRANSFUSION CENTER IN 2012

Le Hoang Oanh¹ and Cho Ray Hospital Blood Transfusion Center

Background: Blood is needed for emergencies and treat patients, the voluntary blood donation campaign plays a very important role. In 2012, Cho Ray Hospital Blood Transfusion Center in conjunction with the Red Cross of the South Eastern provinces organized voluntary blood donation campaign obtained encouraging results.

Objective: Evaluate the result of volunteer blood donation at Cho Ray Hospital Blood Transfusion Center in 2012.

Methods: Retrospective, descriptive, cross-sectional.

Results: From 01/10/2011 to 01/10/2012, Cho Ray Blood Transfusion Center have received 77.583 bloods units in which volunteer donors were 99,9%, relative donors were of 0,1%, and professional blood donors accounted for 0,02%. Blood rate of 350-450ml was 97%, canceled blood unit ratio due to positive screening test was 6,7% .

Conclusions: Combination between Cho Ray Blood Transfusion Center with the Steering Committee of Volunteer Blood Donation, The Red Cross of provinces, cities, and provincial Hospital to maintain: Volunteer

1. Trung tâm Truyền máu Chợ Rẫy

- Ngày nhận bài (received): 21/10/2014; Ngày phản biện (revised): 15/11/2014;
- Ngày đăng bài (accepted): 29/11/2014
- Người phản biện: PGS.TS Nguyễn Duy Thăng; BSKKII Nguyễn Thị Hồng Hạnh
- Người phản hồi (corresponding author): Lê Hoàng Oanh
- Email: lhoanh480@gmail.com; ĐT: 0903 688 480

Kết quả vận động hiến máu tình nguyện của trung tâm truyền máu...

blood donors; The amount of blood collected spread in months; To increase blood units 350-450ml; To reduce the rate of blood screening test positive.

Key words: Voluntary blood donation campaign.

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Truyền máu trước đây được quan tâm chưa đúng mức, nhưng từ khi có chương trình an toàn truyền máu quốc gia (2002) thì vấn đề an toàn truyền máu được nhiều người quan tâm.

Việt Nam đã xây dựng 5 trung tâm truyền máu (TTTM) trên cả nước và đã đi vào hoạt động. Trung tâm Truyền máu Chợ Rẫy (TTTMCR) hình thành trên cơ sở dự án Trung tâm Truyền máu Khu vực Đông Nam bộ (TTTMKVĐNB) và được tách ra từ Khoa Huyết học Truyền máu - Bệnh viện Chợ Rẫy (BVCR) từ 11/2009. là một trong những trung tâm lớn, bao phủ 5 tỉnh miền Đông Nam bộ: Bình Dương, Bình Phước, Tây Ninh, Đồng Nai, Bà Rịa-Vũng Tàu. Ngày 05/10/2012, TTTMCR chính thức đưa vào hoạt động.

Công việc vận động hiến máu tình nguyện của TTTMCR đã được tiến hành ngay từ những năm đầu tiên của dự án TTTMKVĐNB. Cuộc vận động đã làm thay đổi cơ bản nguồn người hiến máu (NHM) từ người bán máu chuyên nghiệp sang NHM tình nguyện. Năm 2012 mặc dù có nhiều khó khăn nhưng phong trào vận động hiến máu tình nguyện (VĐHMTN) của TTTMCR đã thu được kết quả khả quan, chúng tôi tiến hành đề tài này nhằm mục tiêu: Đánh giá kết quả hiến máu tình nguyện của trung tâm truyền máu Chợ Rẫy năm 2012.

II. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Đối tượng nghiên cứu: Số lượng máu tiếp nhận từ NHM tình nguyện của các tỉnh bao phủ.

2.2. Phương pháp nghiên cứu: Hồi cứu, mô tả, cắt ngang.

III. KẾT QUẢ VÀ BÀN LUẬN

3.1. Về cơ chế phối hợp

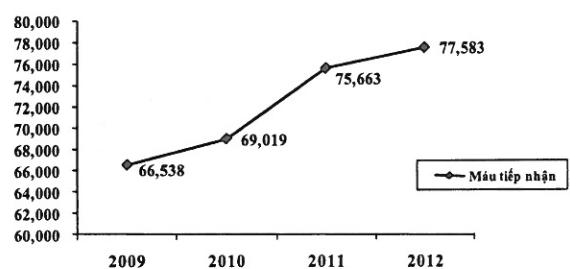
Năm 2008, hệ thống VĐHMTN được thành lập với 4 cấp: trung ương – tỉnh/thành phố – quận/huyện/thị xã – phường/xã/thị trấn nhằm xây dựng

kế hoạch HMTN cho từng địa phương [2]. TTTMCR phối hợp với 5 tỉnh Miền Đông Nam bộ (Đồng Nai, Bình Dương, Bình Phước, Tây Ninh và Bà Rịa-Vũng Tàu) theo sơ đồ hoạt động như sau:

Sơ đồ 1. Cơ chế phối hợp hoạt động của TTTMCR

3.2. Tình hình tiếp nhận máu từ 2009 - 2012

Biểu đồ 1. Tình hình tiếp nhận máu của TTTMCR từ 2009 đến 2012

Hoạt động tiếp nhận máu tăng liên tục qua từng năm. So với BV TMHH TP.HCM, số lượng của chúng tôi thấp hơn nhưng so với các trung tâm khác thì số lượng của chúng tôi cao hơn như: Đà Nẵng năm 2009 chỉ tiếp nhận được 19.014 đơn vị, năm 2010 tiếp nhận được 20.914 đơn vị [3], [4].

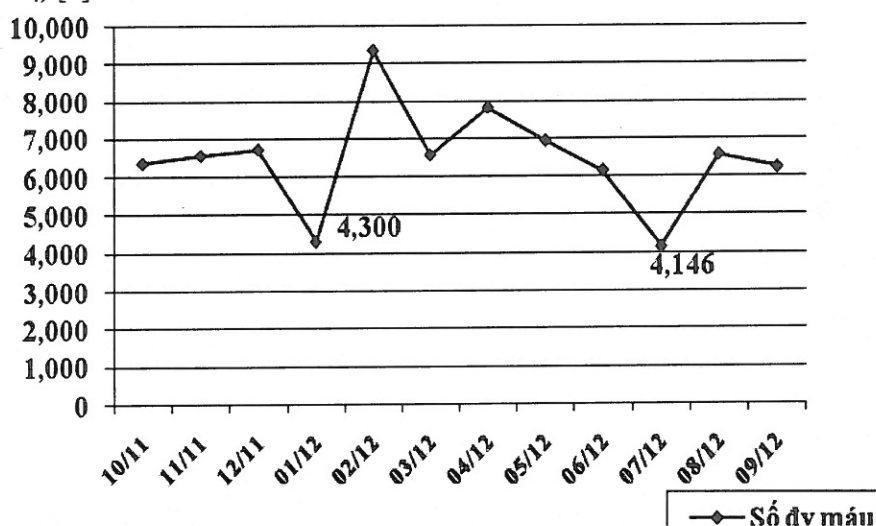
3.3. Tình hình tiếp nhận máu trong năm 2012

Bảng 1. Tình hình tiếp nhận máu từng tháng trong năm 2012

(từ 01/10/2011 – 30/9/2012)

	10- 2011	11- 2011	12- 2011	01- 2012	02- 2012	03- 2012	04- 2012	05- 2012	06- 2012	07- 2012	08- 2012	09- 2012	TỔNG CỘNG
ĐỒNG NAI	2.512	990	1.284	2.444	4.385	2.510	1.180	1.763	2.019	1.655	2.513	1.178	24.433
BÌNH PHƯỚC	561	1.064	904	688	1.396	740	1.243	1.598	635	757	814	1.228	11.628
BÌNH DƯƠNG	657	460	1.448	190	662	1.009	823	912	1.277	308	527	1.284	9.557
BRVT	764	186	545	358	1.076	1.287	777	501	1.074	755	1.127	1.375	9.825
TÂY NINH	578	581	473	419	1.135	756	733	961	334	394	1.075	602	8.041
TP. HCM	1.273	3.269	2.054	201	671	251	3.053	1.189	805	277	498	558	14.099
TỔNG CỘNG	6.345	6.550	6.708	4.300	9.325	6.553	7.809	6.924	6.144	4.146	6.554	6.225	77.583

Lượng máu tiếp nhận trải đều ra từng tuần và từng tháng. Kết quả là từ 01/10/2011 đến 30/9/2012 TTTMCR đã tiếp nhận được 77.583 đơn vị. Kết quả này cao hơn so với TTTM Hải Phòng năm 2010 và 2011 (21.972 đơn vị) [1].

Biểu đồ 2. Diễn biến tình hình tiếp nhận máu trong năm 2012 (từ 01/10/2011 – 30/9/2012)

Kết quả vận động hiến máu tình nguyện của trung tâm truyền máu...

Qua đó, chúng tôi thấy lượng máu tiếp nhận trung bình hàng tháng là 6.000 đv, giảm nhẹ vào tháng 1 và tháng 7 là vào dịp tết và hè.

3.4. Tình hình tiếp nhận máu tại các tỉnh trong diện bao phủ

Bảng 2. So sánh lượng máu tiếp nhận với nhu cầu máu ước tính năm 2012

Đơn vị tổ chức HM	Chỉ tiêu	Thực tế 2012	%
Đồng Nai	26.859	24.433	91,0
Bình Phước	9.701	11.628	119,9
Bình Dương	11.908	9.557	80,3
Bà Rịa – Vũng Tàu	9.932	9.825	98,9
Tây Ninh	11.177	8.041	71,9
ĐH TP. Hồ Chí Minh	15.423	14.099	91,4
Tổng cộng	85.000	77.583	91,3

Nhận xét: Phong trào HMTN của khu vực miền Đông Nam bộ bước đầu đã phát triển. Tuy nhiên, so với chỉ tiêu về nhu cầu máu theo dân số mà Ban chỉ đạo VĐHMTN trung ương giao thì chỉ có Bình Phước đạt > 119,9%, Bà Rịa-Vũng Tàu 98,9%, các tỉnh thành còn lại đạt từ 71 – 91%. So với chỉ tiêu đề ra cho khu vực chúng tôi thì chúng tôi chỉ đạt Trung bình 91,3%. Do đó chúng tôi còn phải tiếp tục tích cực vận động HMTN hơn nữa để đủ số lượng máu phục vụ cho cấp cứu và điều trị bệnh nhân.

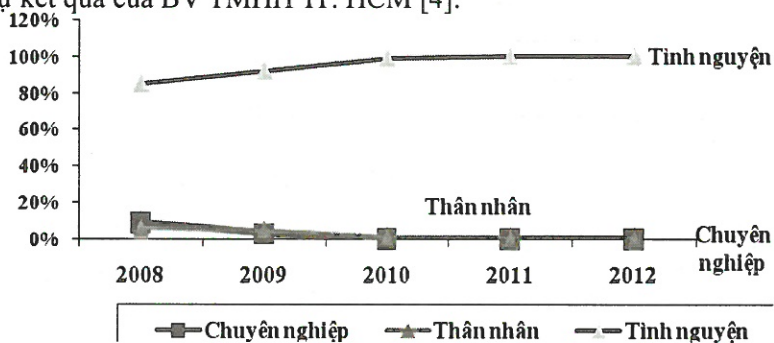
3.5. Tỷ lệ các nguồn máu tiếp nhận

Bảng 3. Tỷ lệ các nguồn máu tiếp nhận từ 2008 – 2012

Nguồn máu tiếp nhận	2008	2009	2010	2011	2012
Chuyên nghiệp	5.783 (9%)	1.900 (3%)	18 (0,03%)	08 (0,01%)	09 (0,01%)
Thân nhân	3.914 (6%)	3.250 (5%)	742 (1,07%)	157 (0,21%)	68 (0,09%)
Tình nguyện	55.110 (85%)	61.388 (92%)	68.259 (98,9%)	75.498 (99,78%)	77.507 (99,9%)
Tổng cộng	64.807	66.538	69.019	75.663	77.583

TTTM-CR: HMTN: 99/9%, Thân nhân: 0,09%; Chuyên nghiệp: 0,01%. Trong khi TTTM-HP các chỉ số này là: 82,92%; 2,64% và 14,44% [1].

Nguồn máu tình nguyện thay thế hoàn toàn nguồn bán máu chuyên nghiệp và thân nhân cho máu. Kết quả này cũng tương tự kết quả của BV TMHH TP. HCM [4].

Biểu đồ 3. Tỷ lệ các nguồn máu tiếp nhận từ 2009 – 2012

3.6. Tỷ lệ máu hiến theo thể tích

Bảng 4. Tỷ lệ máu 250ml, 350ml và 450ml năm 2012

Đơn vị	250ml	%	350, 450ml	%	Tổng cộng
TP. HCM	423	3,09	13.676	96,91	14.099
Đồng Nam	601	2,52	23.832	97,48	24.433
Bình Phước	1.181	11,3	10.447	88,70	11.628
Bình Dương	135	1,43	9.422	98,57	9.557
Tây Ninh	88	1,11	7.953	98,89	8.041
BR-VT	139	1,44	9.686	98,56	9.825
Tổng cộng	2.567	3,31	75.016	96,69	77.583

Tỷ lệ máu 350 – 450ml là 96,69%, 250ml là 3,31%.

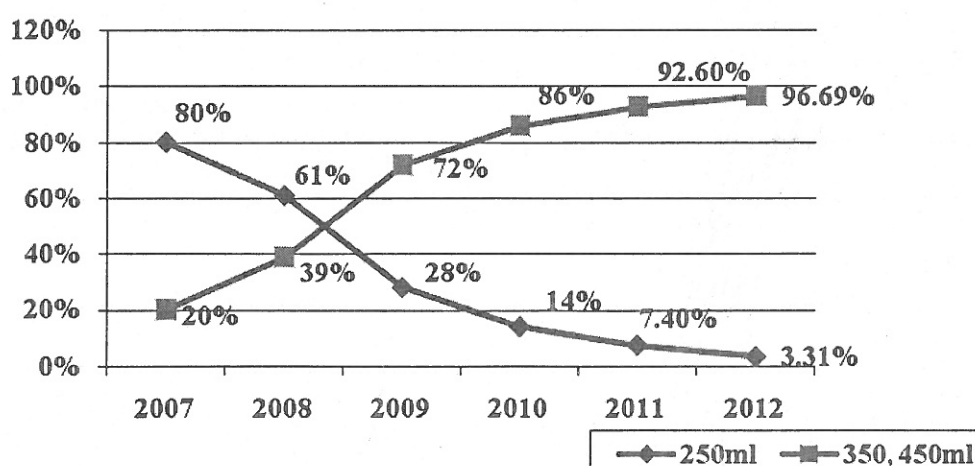
Bảng 5. So sánh tỷ lệ máu hiến theo thể tích từ năm 2007 – 2012

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
250ml	53.944 (80%)	39.502 (61%)	28.559 (28%)	9.532 (14%)	5.617 (7,4%)	2.567 (3,31%)
350, 450ml	13.650 (20%)	25.305 (39%)	47.979 (72%)	59.487 (86%)	70.046 (92,6%)	75.016 (96,69%)
Tổng cộng	67.594	64.807	66.538	69.019	75.663	77.583

Tỷ lệ máu thể tích 350ml, 450ml tăng từ 20% (2007), năm đầu triển khai tiếp nhận máu thể tích 350ml, 450ml lên 96,69% năm 2012. Kết quả này cũng tương tự kết quả của Đào Ngọc Tuyền ở BV TMHH TP. HCM [4] và cao hơn các trung tâm

truyền máu khác [1], [3].

Sở dĩ đạt được kết quả này là do những năm qua chúng tôi tiếp tục vận động HMTN, hiến máu đạt chất lượng cao nhằm hướng tới tiêu chuẩn quốc tế.

Biểu đồ 4. Tỷ lệ máu tiếp nhận theo thể tích từ 2007 – 2012

Kết quả vận động hiến máu tình nguyện của trung tâm truyền máu...

Có thể nói cuộc vận động HMTN của khu vực chúng tôi đã phát triển và đã đi vào chiều sâu nhằm hướng tới tiêu chuẩn chất lượng của khu vực và trên thế giới.

3.7. Tỷ lệ máu hủy do xét nghiệm sàng lọc dương tính

Theo qui định của Bộ Y tế thì tất cả các đơn vị máu tiếp nhận đều phải được xét nghiệm sàng lọc 5 bệnh: viêm gan B, viêm gan C, sốt rét, giang mai và đặc biệt là HIV. Nếu kết quả xét nghiệm sàng lọc một trong năm bệnh này dương tính thì đơn vị máu đó phải hủy bỏ.

Bảng 6. Tỷ lệ máu hủy do xét nghiệm sàng lọc dương tính

	2009	2010	2011	2012
Tổng số máu tiếp nhận	66.538	69.019	75.663	77.583
Tổng số máu hủy	6.654	5.575	5.720	5.231
Tỷ lệ % máu hủy	10,0	8,0	7,6	6,7

- Tỷ lệ máu hủy năm 2012 là 6,7%.

- Tỷ lệ máu hủy giảm đều qua các năm nhờ:

+ Ứng dụng phần mềm quản lý NHM (từ năm 2010), do đó tri hoãn vĩnh viễn những người có kết quả (+) đến hiến máu.

+ Cán bộ chuyên trách, tình nguyện viên vận động hiến máu đã nỗ lực vận động, mời gọi lượng người hiến máu tình nguyện nhắc lại.

trong đó NHM tình nguyện là 99,9%, thân nhân chiếm tỷ lệ 0,1% và người cho máu chuyên nghiệp chiếm tỷ lệ 0,02%. Tỷ lệ máu 350-450ml là 97%, tỷ lệ máu hủy do xét nghiệm sàng lọc dương tính là 6,7%.

Nhờ có sự kết hợp chặt chẽ giữa TTTMCR với ban chỉ đạo VDHMTN, hội Chữ thập đỏ của 5 tỉnh đã duy trì được nguồn NHM tình nguyện bền vững và trải đều ra trong năm nên đã cung cấp đầy đủ máu và các chế phẩm máu phục vụ cho công việc cấp cứu và điều trị bệnh nhân trong khu vực.

IV. KẾT LUẬN

Năm 2012, TTTMCR đã tiếp nhận 77.583 đv máu,

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Thị Thu Hiền, Hoàng Văn Phóng (2012), Đặc điểm người hiến máu tình nguyện tại Hải Phòng 2 năm 2010-2011, *Y học Việt Nam*, 396, tr. 422- 427.
2. Đỗ Trung Phần và cs (2012), Quá trình phát triển, những kết quả và giá trị của công tác vận động hiến máu tình nguyện ở Việt Nam, *Một số chuyên đề Huyết học Truyền máu*, NXB Y học, 4, tr. 23- 31.
3. Nguyễn Hữu Thắng, Trần Thị Thúy Hồng và cs (2012), Tình hình nhiễm HBV, HCV, HIV, giang mai trên người hiến máu tại Đà Nẵng trong 5 năm (2006-2010), *Y học Việt Nam*, 396, tr. 519- 525.
4. Đào Ngọc Tuyền, Nguyễn Thị Tuyết Thu. Trương Thị Kim Dung (2012), Tình hình tiếp nhận và cung cấp máu tại Bệnh viện Truyền máu Huyết học TP. Hồ Chí Minh trong 5 năm (2007-2011), *Y học Việt Nam*, 396, tr. 242- 248.